

Winnaars en verliezers van de energietransitie

Jessanne Mastop

Delft
03-04-2017

Energietransitie

Energietransitie: **Duurzaam, decentraal, en meer zichtbaar.**

Burgers en bedrijven:

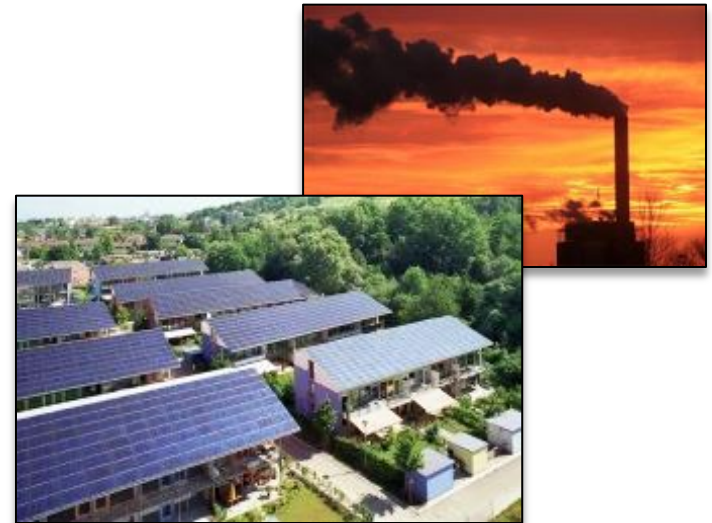
- Zelf meer betrokken
- Dichter bij huis

Nieuwe technologie:

- Adoptie door burgers
- Soms weerstand tegen implementatie

Stakeholders:

- Nieuwe, andere stakeholders
- Nieuwe vormen van samenwerking

Energietransitie

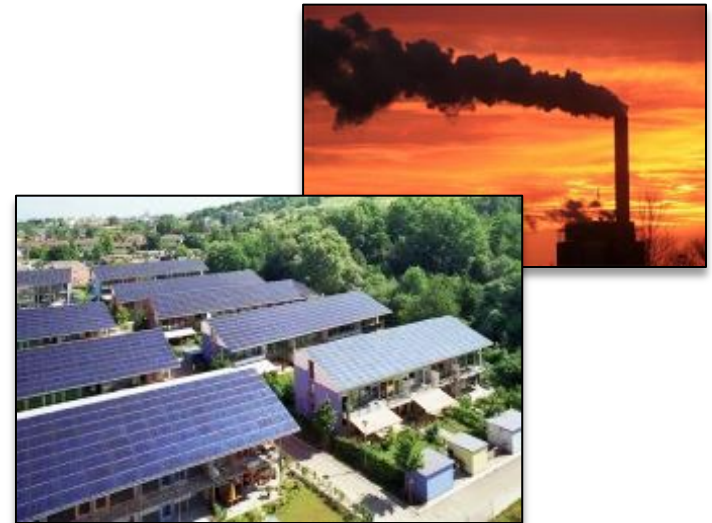
Energietransitie gaat niet vanzelf.

Maatregelen vanuit overheid om transitie te bevorderen

Roept ethische vraagstukken op:

- Wie profiteert er van de maatregelen
- Wie heeft last van de maatregelen

Wie worden de winnaars en verliezers van de energietransitie?

Mobiliteit

Maatregel	Impact groepen
Rekeningrijden	Hoog opgeleiden hebben vaker flexibele werktijden. Mensen die zich woning in de stad kunnen veroorloven hoeven minder te reizen.
Belastingvoordeel elektrische auto	Voordelig voor mensen die voldoende vermogen hebben voor aanschaf.
Accijns fossiele brandstoffen	Stedelingen hoeven minder te reizen en hebben meer alternatieven zoals OV.

Gebouwde omgeving

Maatregel	Impact groepen
Zonnepanelen	Eigenaar koopwoning kan kiezen voor zonnepanelen, huurder heeft die optie meestal niet.
Gasloze woningen	Door nieuwbouw zonder gasaansluiting worden kosten netwerk gedragen door steeds kleinere groep.
Wind- en zonneparken	Buitengebieden meer overlast van wind- en zonneparken.

Rechtvaardige transitie

Hoe te zorgen voor rechtvaardige maatregelen?

Rechtvaardige transitie

Hoe te zorgen voor rechtvaardige maatregelen?

Distributieve rechtvaardigheid:

Verdeling van middelen.

Verdeling van subsidies en belastingen over verschillende groepen.

Bijvoorbeeld:

Voorkomen dat subsidies “samen klonteren” bij bepaalde groepen.

Rechtvaardige transitie

Hoe te zorgen voor rechtvaardige maatregelen?

Procedurele rechtvaardigheid:
opzet van procedures.

Inspraak voor verschillende
groepen in de samenleving.

Bijvoorbeeld:
Vormgeven lokale inspraak bij
opzetten windparken.

Rechtvaardige transitie

Met expert-teams uitwerken actuele vraagstukken en toekomstige scenario's omtrent:

- Mobiliteit
- Hernieuwbare energie
- Smart Grids en Big Data
- Democratisering energie
- Kennisniveau (verschillen in kennis)

Focus op systeemkeuzes en de impact van deze keuzes

Inzicht uit huidige projecten: energie armoede

Energie Armoede: wat is het?

Energiearmoede

Meer dan 10% van besteedbare inkomen naar energielasten

Waarom belangrijk?

- Aantal huishoudens met energiearmoede steeg met 40% tussen 2006 en 2009.
- Trend: energierekening steeds grotere hap uit besteedbaar inkomen.
- Laag inkomen: vaker slecht geïsoleerde woningen, vaker thuis, geen geld voor zuinige apparaten, isolatie of zonnepanelen.

Energie armoede

Vergelijkende analyse over effectiviteit van interventies om energiearmoede te bestrijden:

- In hoeverre leiden de interventies tot gedragsverandering?
- In hoeverre leidt het tot energiebesparing?
- Wat zijn succesfactoren en aanbevelingen?

Overzicht interventies

	Energielegioen	Flex Prepaid	Energiebank	Vroeg Eropaf	Doe mee bespaar slim energie
Locatie	Rotterdam	Landelijk	Arnhem	Amsterdam	Utrecht
Huishoudens	165	Vertrouwelijk	25	25	880
Informatie en Educatie					
Financiële vergoeding					
Bespaar – producten					

Energie besparen

1x handeling

10% - 90%
Heeft iets gedaan

Waardering

Coach 7.7
Advies 7.5

Routine

24% - 75%

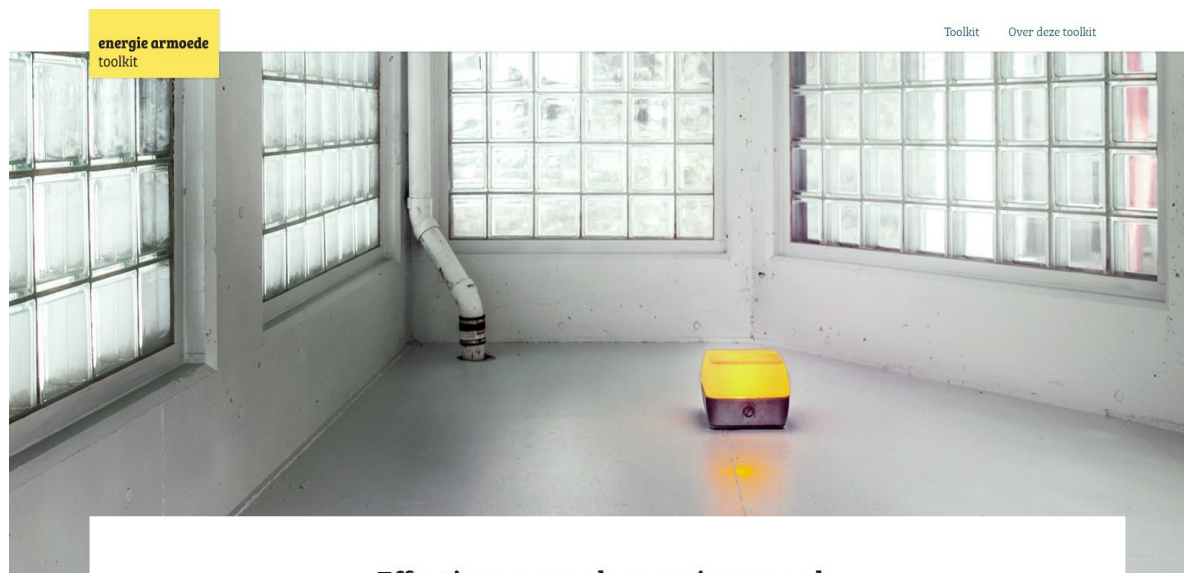
Advies uitgevoerd

Maatregel uitgevoerd	
Gloeilampen vervangen	66 %
Stekkerdoos gebruiken	55 %
Douchetimer gebruiken	47 %
Radiatorfolie plakken	31 %
Tochtstrip plaatsen	16 %
Douchen: korter en/of minder vaak	14 %
Apparaten minder/anders gebruiken	12 %
Apparaten wegdoen/vervangen	3 %

Resultaten

- Goed en begrijpelijk advies: 80-90%
- Empowerment – men denkt te kunnen besparen : 80% (*tussen de € 50-100*)
- **Besparingen:**
 - Potentieel (wanneer alles wordt gedaan): € 455
 - Realistisch: € 80 tot € 130
 - Gemiddeld: € 60 tot € 113
- Gemiddeld bij energiearmoede huishoudens (750.000) : 1 tot 2 PJ

Toolkit

Effectieve aanpak energiearmoede

10% van de huishoudens in Nederland heeft een te hoge energierekening ten opzichte van hun inkomen. Zij hebben moeite met het betalen van de energierekening. Dat noem je energiearmoede. Deze toolkit wil de kennis over een effectieve aanpak hiervan delen.

Dank voor uw aandacht

Dit onderzoek is uitgevoerd met Topsector Energiesubsidie van het Ministerie van Economische Zaken onder de regeling 'Samenwerken Topsector Energie en Maatschappij'.

